

**Marian Kubiak — TRANSPORT
DREWNA W GOSPODARSTWIE
LEŚNYM. S. 266, 92 ryc., 37 tab.,
163 pozycje piśmiennictwa. Pań-**

stwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, 1976. Cena 53,— zł.

Postęp techniczny w zakresie transportu leśnego, jaki dokonał się w latach ostatnich, wywarł poważny wpływ na stan tego zagadnienia i w naszym kraju. Praca przeznaczona dla studentów wydziałów leśnych jak i praktyków — daje encyklopedyczny przegląd tego zagadnienia, ujętego od strony technicznej u nas i w krajach europejskich.

We wstępie Autor omawia rolę i znaczenie transportu w gospodarce leśnej, jego charakterystyczne cechy i podział.

W rozdziale II dokonany został przegląd tradycyjnych form transportu leśnego, stanowiący historyczny rys tego zagadnienia.

Rozdział III poświęcony jest ogólnym wiadomościom o transporcie motorowym; omawia właściwości trakcyjne sprzętu transportowego, ogumienie, materiały pędne.

Rozdział IV omawia maszyny i urządzenia stosowane przy zrywce, a rozdział V — technikę i organizację prac zrywkowych.

Rozdział VI poświęcony jest wywozowi drewna — omawia stosowany typ pojazdów oraz sprzęt załadowniczy.

W rozdziałach tych zostały omówione przykłady stosunkowo najnowszych typów sprzętu zrywkowego, wywozowego i załadowniczego, jakie weszły na rynki zagraniczne oraz zostały zastosowane w naszej praktyce.

W rozdziale VII omówione są składnice drewna, w nawiązaniu do różnych metod pozyskiwania drewna, organizacja prac składnicowych i ich wyposażenia techniczne, przy szerszym omówieniu stanu tego zagadnienia w Czechosłowacji.

Rozdział VIII poświęcony jest organizacji transportu leśnego w Polsce — w Lasach Państwowych, z uwzględnieniem stanu zaplecza technicznego i obsługi technicznej.

W rozdz. IX poruszono niektóre zagadnienia ekonomiki transportu, koncentrując się głównie na omówieniu niektórych wskaźników techniczno-ekonomicznych, pozwalających na ocenę pracy przedsiębiorstw transportowych.

Rozdz. X zajmuje się bezpieczeństwem i higieną pracy, przyczynami wypadków w transporcie i wpływem hałasu, drgań i gazów spalinowych na obsługę.

Praca spełnia swe zadanie. Wypełnia lukę w naszym piśmiennictwie leśnym. Przedstawia aktualny stan zagadnienia, co nie było rzeczą łatwą mając na uwadze długi okres jaki upłynął od momentu pisania książki — do czasu jej opublikowania. Należy podkreślić jasny język, dobry dobór ilustracji, dobry papier — wpływające na estetyczną całość. Szkoda, że niezbyt staranna korekta psuje nieco te wrażenia.

Z uwag krytycznych — można wyrazić żal, że w części historycznej Autor pominął przy omawianiu rozwoju transportu leśnego w Polsce — pracę prof. Adama Szwarcza „Transport drewna”, wydaną w r. 1922 w ramach Praktycznej Encyklopedii Gospodarstwa Wiejskiego. Stanowiła ona pierwsze obszerniejsze opracowanie tego zagadnienia, odznaczające się jak na owe czasy — nowoczesnym ujęciem. Zostały w niej omówione zagadnienia transportu konnego, ślizgów różnego typu, kolejek wąskotorowych, jak również użycie do transportu drewna samochodów ciężarowych i „ciągówek”, tj. traktorów (którym w

ramach Encyklopedii był poświęcony oddzielny tom, w opracowaniu prof. S. Biedrzyckiego). Również pominięto w tym rozdziale przy omawianiu spławu pracę Wacława Jędrysika (Spław drewna — PWRiL — 1952), który w latach pięćdziesiątych bardzo intensywnie pracował nad tym zagadnieniem — kiedy z rozwojem spławu wiązano poważne nadzieje usprawnienia transportu drewna — nie zrealizowane ze względu na niekorzystne rozmieszczenie baz surowcowych i zakładów przemysłowych oraz intensywnym rozwojem mechanizacji wywozu drewna.

Szkoda również, że omawiając nowoczesne typy maszyn wprowadzanych ostatnio do praktyki pozyskiwania drewna (skidery, forwardery, harvestery, procesory itp.) — Autor nie pokusił się o zaproponowanie terminów polskich. Określenie tych maszyn w języku polskim wymaga całego opisu wykonywanych operacji (np. „harvester” — „maszyna ścinkowo-okrzesująco-pakietująca”, itp.).

Zastrzeżenie budzi zastosowanie jednostek miar — z pominięciem jednostek obowiązującego już od r. 1967 systemu SI (Système International). Byłoby dobrze, gdyby studenci mogli się przyzwyczajać do tego systemu m. in. przy zapoznawaniu się z zagadnieniami motoryzacji.

W sumie — należy się uznanie dla Autora, za opracowanie publikacji, odzwierciedlającej stan obecny zagadnienia, a Wydawnictwu za estetyczną szatę zewnętrzną, życząc jednocześnie, aby uaktualnianie wiadomości z tego zakresu dokonywało się częściej!

K. Czereyski